

Blog : primjena i utjecaj

Blog : usage and influence

Dragana Bogdanović Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine
Sarajevo, Bosna i Hercegovina
dragana@nub.ba

Sažetak

Blog je engleska riječ (Weblogs ili web log) koja predstavlja site-stranicu koja se redovno ažurira i čiji je sadržaj unesen hronološki od najnovijeg ka starijem. Riječ „blog“ Miriam-Webster Dictionary objavio je 2004. godine. U katalogu Amazon knjižare nalazi se oko 90.000 naslova koji su postavljeni na njene blogove. Tim O' Reilly 2005. g. predložio je blogerski kod ponašanja. Sadržaj bloga pretražuje se pomoću pretraživača blogova – Blogosphere, kao što su Blogdigger, Feedster i Technorati. Blog predstavlja jedan od najviših dosega suvremenih medijskih informacijskih tehnologija. Cilj ovoga rada je da ukaže na veliku tematsku disperziju bloga i njegov utjecaj na društvene procese. Posebno je istaknuta uloga bloga u svijetu literature.

Ključne riječi: blog, individualni i kolaborativni blogovi, tipologija bloga, blogerski kod ponašanja, pretraživači blogova.

Abstract

Blog is an English word (Weblogs or Web log) which represents web site updated continually and which subject content has been filed chronologically from the newest to older one. Miriam-Webster Dictionary published the word "blog" in 2004. Catalogue of Amazon Bookshop consists about 90.000 titles which are set up its blogs. Tim O' Reilly suggested Bloggers' Code of Conduct in 2005. Blog subject content is being searched with browser (search engine) for blogs – Blogosphere, as are Blogdigger, Feedster and Technorati. Blog means one of the highest top-level media domains of current information technology. The aim of this paper is referring about great thematic dissemination of blog and its influence on social processes. The role of blog in literature is emphasized especially.

Keywords: blog, individual and collaborative blogs, blog typology, Bloggers' Code of Conduct, blog browsers.

Što je to blog?

Blog je osmišljen kao on-line dnevnik ili žurnal sa određenim temama i dostupan je javno na Web-u. On je kombinacija teksta, slike i linkova koji su usmjereni prema drugim blogovima ili medijima. Većinom je tekstualni sa raznovrsnom tematikom. U posljednje vrijeme blog se javlja i kao dopuna slobodnom pristupu (open access) ocijenjenim znanstvenim informacijama.

Blog je engleska riječ (Weblogs ili Web log) koja predstavlja site-stranicu koja se redovno osvježava i ažurira i čiji je sadržaj unesen hronološkim redom od najnovijeg ka starijem. Skraćenu formu riječi upotrijebio je Peter Merholtz: „We blog“ („mi blogujemo“). Glagol „blogovati“ znači redovito održavati i dodavati sadržaj u blog.

Podjela po vrsti medija

Blogovi mogu biti individualni i kolaborativni. Individualne blogove kreira jedan autor, a kolaborativne kreira skupina autora u interakciji. Kolaborativni projekti djelo su neprofitnih autora i autora koji su na početku svog stvaralačkog rada.

Tipologija blogova je disciplina koja kategorizira blog prema specifičnosti teme o kojoj se piše. Tako se blogovi mogu razvrstati na slijedeće tipove:

Watch blog fokusiran je na rad medija čiji rad prati kritički kao na rad konzorcija, tj. velikih firmi.

Artblog bavi se umjetnošću, **Photoblog** objavljuje fotografije, dok **Litblog** akcenat stavlja na literaturu.

Blawblog je fokusiran na pravni sadržaj, **Vlog** stavlja iktus na video zapise.

Microblog je tip bloga usmjeren na kratke postove od kojih se i sastoji.

Splog je jedna vrsta bloga koji bi se mogao nazvati kolekcijom spamova.

Weblog je u formi novinske vijesti osnovao reporter Met Drudge tako da je ostao termin Drudge Report (Drudge izvještaj).

Mojblog je uveo mogućnost pretvaranja teksta u PDF format.

Primjena bloga

Riječ „blog“ Miriam-Webster Dictionary objavio je 2004. godine. To znači da blog već tada postaje žanrom jer je fokusiran na specifične teme. Može biti politički, putnički, modni, projektni, niša blog, pravni. Blogovi su određeni ličnošću autora. Neki blog se može pratiti duže vrijeme.

Ozbiljni kolaborativni blog projekti ažurni su gotovo kao i mas mediji. Neki elektronski mediji, kao što se TV vijesti nekada objavljuju vijest koja je prvi put publicirana na blogu.

Blogovi su bili važan izvor vijesti kada je u decembru 2004.god. cunami opustošio Indoneziju i dio Indije. Kada je uragan Katrin 2005.god. pogodio dio USA korištene su SMS poruke dok su neki blogovi održali i napon struje i Internet konekciju.

Britanski Guardian (<http://www.guardian.co.uk>) lansirala blog na svome site-u. Posebna je kolumna i sadržaj News

Blog na koji se upućuje sa samog banner-a dnevnika Guardian. BBC News lansirala blog kao medijski žanr 2006. godine. Najistaknutiji novinari vode spomenute blogove.

Blogovi se koriste u političkoj kampanji. Poznate i javne ličnosti imaju svoje blogove, međutim i anonimni građani mogu imati svoj blog i mogu biti autori bloga.

Većina se pisanih rasprava o slobodnom pristupu (open access) ocijenjenim znanstvenim informacijama odvijala vodila u časopisima, novostima i blogovima.

Blog i literatura

Kompanija Amazon (<http://www.amazon.com>) kreira virtualnu knjižaru u koju se ulazi i čiji se naslovi pronalaze pomoću računara priključenog na internet. U katalogu Amazon knjižare nalazi se 90.000 naslova koji su postavljani na njene blogove i namijenjeni Kindle-u čitaču. Poručivanje je jednostavne procedure, sadrži i protokol za plaćanje, zatim prebacivanje cijelih knjiga u memoriju Kindle-a čitača. U ponudi su aktualni bestseleri i klasici, uz riječnike i stručnu literaturu po cijeni daleko povoljnijoj od one u knjižarama. Na Kindle-u su najpoznatiji svjetski dnevni listovi od onoga trenutka kada su redakcijski kompletirani. Kindle je medij koji unosi veliku promjenu u način na koji se konzumira poruka tj. sadržaj. Kindle bi prema zamisli svojih promotora trebalo da započne proces sličan onome koji je svojevremeno pokrenula kompanija Apple sa svojim iPOD-om.

Italijanska dnevna novina Il Corriere della Sera (<http://www.ilcorriere>) u svojoj rubrici o kulturi ima i rubriku „knjige“ što je permanentno ažurirano i osvježavano. Mogu se davati različiti komentari vezani za kupovinu i nabavku knjiga uz beneficije. Italijanski izvor daje prijevod rubrike na kineskom jeziku koju sadrži Il Corriere della Sera, kao i blog koji je gotovo literarni podlistak.

Francuski Le Monde (<http://www.lemonde.fr>) ima jednu od najstarijih evropskih rubrika za kulturu koja je obogaćena blogom. Sadržaj je interesantan, od najrazličitijih komentara do dijeljenja savjeta kako najpovoljnije kupiti knjigu.

Utjecaj bloga na društvo

Od 1998.god. OpenDiary ostavlja mogućnost čitaocima da daju komentare na blog drugih autora. DiaryLand se pojavljuje 1999.godine i usmjerava se na blogerske zajednice personalnog karaktera.

Stephen Gibson je bio prvi blogger uposlen puno radno vrijeme.

Blogger.com lansirana je 1999.godine. Google je otkupio ovaj site 2003.godine.

Već je do 2001.godine blogovanje postalo društveni fenomen, način širenja novosti.

Odsjeci za žurnalistiku na univerzitetima i koledžima Sjeverne Amerike počinju se baviti istraživanjem blogova i blogovanja u okviru predmeta patologija socijalne komunikacije, što je i prije izučavano kao komunikacijski kod, ali bez bloga. Riječ „blog“ dobija nove konotacije - odnosi se na simultanu transkripciju i lični stav prema nekom događaju ili pojavi.

Blog je odraz originalnosti autora kao i interaktivne svježine korisnika. Mora biti vođen svjesno, savjesno, odgovorno i kodiran blogerskom etikom. Tu etiku prihvataju i oni koji participiraju, koriste i učestvuju u dijeljenju sadržaja bloga.

Pouzdanost informacije na blogu doprinosi popularnosti bloga. Plasirana vijest na blogu mora biti provjerena i vjerodostojna. Novinari nekad upotrijebe termin da „bloguju“ izvještaj neke ličnosti, govor ili ekspozé.

Tim O'Reilly 2005. godine predložio je Bloggerski kod ponašanja. Standardizira se i definira ponašanje korisnika bloga.

Socijalna mreža podrazumijeva uređen sustav odnosa među ljudima. U Finskoj je pravo na Internet skupa sa Web-om, kao njegovim multimedijalnim mrežnim servisom, tretirano kao jedno od temeljnih ljudskih prava informacijskog društva znanja.

Pretraživači

Sadržaj bloga pretražuje se pomoću pretraživača blogova-Blogsphere, kao što je Blogdigger, Feedster i Technorati. Technorati radi sve popularne pretrage i markerima vrši kategoriziranje sadržaja blogova. To je jedan od najpopularnijih pretraživača koji je obaviješten o mogućnosti da se neki sadržaji dodaju u blog. Technorati je do 2007.godine evidentirao oko 112,000.000 blogova što predstavlja najveću potporu mediju bloga. Njegova adresa je (<http://www.technorati.com>).

Pretraživač koji pretražuje blogove i feed-ove je Ask.com (<http://www.ask.com/blogsearch>).

Na Web-stranicama funkcija Trackback je neprisutna. Ta funkcija informira jedan posebni softver ako je neko ostavio komentar na neki dio bloga. Trackback evidentira komentare na drugim blogovima koji se odnose na vlastiti blog.

Google je 2005.god. lansirao pretraživanje blogova (<http://www.google.com/blogsearch>).

Google Reader je besplatan Web čitač. Ima sličnosti sa Google Mail-om, a integrira i pretraživanje blogova. Iz njih se direktno izvlače feeds. Dostupan je ostalim korisnicima i dijeli se s njima.

Postoji nekoliko on-line grupacija koje povezuju autore, korisnike i participante sa blogovima, blogere sa ostalim blogerima. Termin „bloghood“ predstavlja kolekciju lokalnih blogova, ali ovo nisu news grupe.

Zaključak

Internet postaje dio opće prihvaćene socijalne strukture. Tako se popularizira i blog kao medijski žanr. Blog sadrži većinom periodičke članke u obrnutom vremenskom slijedu. Može sadržavati npr. i knjige u elektronskom i u softverskom obliku. Mojblog je uveo mogućnost pretvaranja teksta u PDF format.

Primjena bloga raširena je i prihvaćena, a utjecaj u društvu je toliki da se sadržaj bloga pretražuje pomoću pretraživača blogova – Blogsphere. Poznati pretraživači su Blogdigger, Feedster i Technorati. Technorati je jedan od

najpopularnijih pretraživača. Technorati je do 2007. godine evidentirao oko 112,000.000 blogova.

Socijalna mreža podrazumijeva uređen sustav odnosa među ljudima. U Finskoj je pravo na Internet skupa sa Web-om, kao njegovim multimedijalnim mrežnim servisom, tretirano kao jedno od temeljnih ljudskih prava informacijskog društva znanja. Blog je jedan od vidova interaktivne upotrebe i primjene visokih tehnologija digitalnoga doba.

Literatura

/1/ Tredinnick, L. Web 2.0 and Business: A pointer to the intranets of the future. Business

Information Review, sv. 23, br.4, str. 228-234, 2006.

/2/ Kakizava J. In-house Use of Web 2.0: Enterprise 2.0, NEC. Technical journal, sv.2. br. 2, str. 46-49, 2007.

Elektronski izvori:

Literary Weblogs:

<http://www.maudnewton.com/blog/>; <http://www.newpages.com/weblog/>; <http://www.mobylikes.com/>

Literary Magazine Stand:

<http://www.artsjournal.com/publishing.htm/>; <http://www.newhorizons.literature.org/blog/>; <http://www.amazon.com/>

Prilog

Amazon.com, Omnivicious, Read our Editor's Blog, Customer Images for: Breaking Dawn (The Twilight Saga, Book 4)

**

